

# Budsjettforslag fra H, FrP, KrF, INP og SP 2026-2029

## Drammen

---

## Tiltak i driftsbudsjettet med endringer

Beløp i 1000

|                                                             | 2026          |               | 2027          |               | 2028          |               | 2029          |               |
|-------------------------------------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
|                                                             | Endring       | Mitt forslag  | Endring       | Mitt forslag  | Endring       | Mitt forslag  | Endring       | Mitt forslag  |
| <b>Politisk vedtak</b>                                      |               |               |               |               |               |               |               |               |
| EXMA Driv                                                   | 1 000         | 1 000         | 1 000         | 1 000         | 1 000         | 1 000         | 1 000         | 1 000         |
| Flere inn i det ordinære tilbudet                           | 1 000         | 1 000         | 1 000         | 1 000         | 1 000         | 1 000         | 1 000         | 1 000         |
| Lederlønn SFO                                               | 200           | 200           | 200           | 200           | 200           | 200           | 200           | 200           |
| <b>Sum P01 Skole</b>                                        | <b>2 200</b>  | <b>2 200</b>  | <b>2 200</b>  | <b>2 200</b>  | <b>2 200</b>  | <b>2 200</b>  | <b>2 200</b>  | <b>2 200</b>  |
| <b>Politisk vedtak</b>                                      |               |               |               |               |               |               |               |               |
| Åpne avd. barnehage - løpende barnehageopptak               | 2 500         | 2 500         | 2 500         | 2 500         | 2 500         | 2 500         | 2 500         | 2 500         |
| <b>Sum P02 Barnehager</b>                                   | <b>2 500</b>  | <b>2 500</b>  | <b>2 500</b>  | <b>2 500</b>  | <b>2 500</b>  | <b>2 500</b>  | <b>2 500</b>  | <b>2 500</b>  |
| <b>Politisk vedtak</b>                                      |               |               |               |               |               |               |               |               |
| Aktive lokalsamfunn                                         | 2 200         | 2 200         | 2 200         | 2 200         | 2 200         | 2 200         | 2 200         | 2 200         |
| Jobb for ungdom                                             | 300           | 300           | 300           | 300           | 300           | 300           | 300           | 300           |
| Natteravner - økning av tilskudd                            | 200           | 200           | 200           | 200           | 200           | 200           | 200           | 200           |
| Sommerjobb for ungdom                                       | 500           | 500           | 500           | 500           | 500           | 500           | 500           | 500           |
| Styrking av fosterhjemtjenesten.                            | 600           | 600           | 600           | 600           | 600           | 600           | 600           | 600           |
| <b>Sum P03 Forebyggende tjenester</b>                       | <b>3 800</b>  | <b>3 800</b>  | <b>3 800</b>  | <b>3 800</b>  | <b>3 800</b>  | <b>3 800</b>  | <b>3 800</b>  | <b>3 800</b>  |
| <b>Politisk vedtak</b>                                      |               |               |               |               |               |               |               |               |
| Evangeliesenteret Mjøndalen                                 | 50            | 50            | 0             | 0             | 0             | 0             | 0             | 0             |
| Forventet reduksjon i sosialhjelp - flere i arbeid          | -10 000       | -10 000       | -10 000       | -10 000       | -10 000       | -10 000       | -10 000       | -10 000       |
| Frelsesarmeen Krokstadelva                                  | 50            | 50            | 0             | 0             | 0             | 0             | 0             | 0             |
| Juledugnaden Svelvik                                        | 100           | 100           | 0             | 0             | 0             | 0             | 0             | 0             |
| Kirkens Bymisjon                                            | 300           | 300           | 0             | 0             | 0             | 0             | 0             | 0             |
| Tas av eksisterende ramme - Kirkens Bymisjon                | -300          | -300          | 0             | 0             | 0             | 0             | 0             | 0             |
| Tildeling av tilskudd til tiltak med helse- og sosialformål | 1 000         | 1 000         | 1 000         | 1 000         | 1 000         | 1 000         | 1 000         | 1 000         |
| <b>Sum P08 Arbeid og kvalifisering</b>                      | <b>-8 800</b> | <b>-8 800</b> | <b>-9 000</b> | <b>-9 000</b> | <b>-9 000</b> | <b>-9 000</b> | <b>-9 000</b> | <b>-9 000</b> |
| <b>Politisk vedtak</b>                                      |               |               |               |               |               |               |               |               |
| Fond for offentlig-frivillig-samarbeidsanlegg               | 2 000         | 2 000         | 2 000         | 2 000         | 2 000         | 2 000         | 2 000         | 2 000         |
| Utvidet tilbud på ungdomsklubbene                           | 300           | 300           | 300           | 300           | 300           | 300           | 300           | 300           |

Budsjettforslag fra H, FrP, KrF, INP og SP 2026-2029

|                                                                                               |                |                |                |                |                |                |                |                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| <b>Sum P09 Kultur, idrett og frivillighet</b>                                                 | <b>2 300</b>   | <b>2 300</b>   | <b>2 300</b>   | <b>2 300</b>   | <b>2 300</b>   | <b>2 300</b>   | <b>2 300</b>   | <b>2 300</b>   |
| <b>Politisk vedtak</b>                                                                        |                |                |                |                |                |                |                |                |
| Reversering av kutt til Nærutvalg                                                             | 500            | 500            | 500            | 500            | 500            | 500            | 500            | 500            |
| <b>Sum P10 Medvirkning og lokaldemokrati</b>                                                  | <b>500</b>     | <b>500</b>     | <b>500</b>     | <b>500</b>     | <b>500</b>     | <b>500</b>     | <b>500</b>     | <b>500</b>     |
| <b>Politisk vedtak</b>                                                                        |                |                |                |                |                |                |                |                |
| Mediefondet Zefyr- Gateway                                                                    | 500            | 500            | 0              | 0              | 0              | 0              | 0              | 0              |
| <b>Sum P16 Næringsutvikling</b>                                                               | <b>500</b>     | <b>500</b>     | <b>0</b>       | <b>0</b>       | <b>0</b>       | <b>0</b>       | <b>0</b>       | <b>0</b>       |
| <b>Politisk vedtak</b>                                                                        |                |                |                |                |                |                |                |                |
| Etablering av seniorsenter på<br>Losjeplassen                                                 | 800            | 800            | 1 600          | 1 600          | 1 600          | 1 600          | 1 600          | 1 600          |
| Henteordning for eldre i samarbeid<br>med frivilligheten                                      | 700            | 700            | 1 400          | 1 400          | 1 400          | 1 400          | 1 400          | 1 400          |
| Ny lokasjon 1 med lavterskeltilbud for<br>hjemmeboende med demens (Villa<br>Fredrikke-modell) | 1 500          | 1 500          | 3 000          | 3 000          | 3 000          | 3 000          | 3 000          | 3 000          |
| Ny lokasjon 2 med lavterskeltilbud for<br>hjemmeboende med demens (Villa<br>Fredrikke-modell) | 0              | 0              | 3 000          | 3 000          | 3 000          | 3 000          | 3 000          | 3 000          |
| Pårørendesenter - Drop-in<br>avlastningstjeneste for personer med<br>demens                   | 2 000          | 2 000          | 4 000          | 4 000          | 4 000          | 4 000          | 4 000          | 4 000          |
| Pårørendesenter -<br>Pårørendekoordinator                                                     | 1 000          | 1 000          | 2 000          | 2 000          | 2 000          | 2 000          | 2 000          | 2 000          |
| Videreføring av satsning på ernæring                                                          | 1 500          | 1 500          | 1 500          | 1 500          | 1 500          | 1 500          | 1 500          | 1 500          |
| <b>Sum P20 Tjenester til hjemmeboende</b>                                                     | <b>7 500</b>   | <b>7 500</b>   | <b>16 500</b>  | <b>16 500</b>  | <b>16 500</b>  | <b>16 500</b>  | <b>16 500</b>  | <b>16 500</b>  |
| <b>Politisk vedtak</b>                                                                        |                |                |                |                |                |                |                |                |
| Bruk av demografijustering                                                                    | 0              | 0              | -7 000         | -7 000         | -7 000         | -7 000         | -7 000         | -7 000         |
| Videreføring av satsning på opplæring<br>for nyansatte                                        | 3 000          | 3 000          | 3 000          | 3 000          | 3 000          | 3 000          | 3 000          | 3 000          |
| <b>Sum P22 Helse og velferd</b>                                                               | <b>3 000</b>   | <b>3 000</b>   | <b>-4 000</b>  | <b>-4 000</b>  | <b>-4 000</b>  | <b>-4 000</b>  | <b>-4 000</b>  | <b>-4 000</b>  |
| <b>Sentrale poster</b>                                                                        |                |                |                |                |                |                |                |                |
| Renteutgifter                                                                                 | 0              | 425 044        | 144            | 441 188        | 282            | 476 326        | 413            | 517 457        |
| Avdrag på lån                                                                                 | 0              | 250 000        | 139            | 308 139        | 278            | 326 778        | 417            | 345 417        |
| Bruk av disposisjonsfond                                                                      | -13 500        | -13 500        | -15 083        | -58 811        | -15 360        | -144 752       | -15 631        | -28 811        |
| <b>Sum Sentrale poster</b>                                                                    | <b>-13 500</b> | <b>661 544</b> | <b>-14 800</b> | <b>690 516</b> | <b>-14 800</b> | <b>658 352</b> | <b>-14 800</b> | <b>834 063</b> |

Budsjettforslag fra H, FrP, KrF, INP og SP 2026-2029

|                                       |   |   |   |   |   |   |   |   |
|---------------------------------------|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Totalsum endringer i driftsbudsjettet | 0 | - | 0 | - | 0 | - | 0 | - |
|---------------------------------------|---|---|---|---|---|---|---|---|

## EXMA Driv

### Endringsbeskrivelse

EXMA Driv styrkes slik at tiltaket utvides med flere plasser, og med mål om kunne utvide til elever fra mellomtrinnet.

## Flere inn i det ordinære tilbudet

### Endringsbeskrivelse

Arbeidet med å få flere barn og unge inn i det ordinære tilbudet i barnehager og skoler styrkes. Utviklingssenteret videreutvikles og styrkes med én stilling for å veilede skolene og de ansatte i arbeidet, med fokus på kompetanseheving i inkluderende metoder, kunnskap om språkutvikling og psykisk helse, samt økt tverrfaglig samarbeid.

## Lederlønn SFO

### Endringsbeskrivelse

Det avsettes midler for lønnsøkning til fagansvarlig SFO for å gi et insentiv til å ta utdanning.

## Åpne avd. barnehage - løpende barnehageopptak

### Endringsbeskrivelse

Det settes av midler til å utvide det eksisterende barnehagetilbudet, for å åpne én avdeling i et område med press på barnehageplass. Midlene sees i sammenheng med den pågående saken om løpende barnehageopptak. Forslag på plassering tas i sammenheng med saken som kommer våren 2026.

## Aktive lokalsamfunn

### Endringsbeskrivelse

Egenandelen til skolene bortfaller. Midlene brukes slik Aktive lokalsamfunn mener de vil kunne skape mest aktivitet.

## Jobb for ungdom

### Endringsbeskrivelse

Dette er en videreføring og styrking av tiltak som gir ungdom i risikozonen for kriminalitet mulighet til arbeid og egen inntekt. Erfaring viser at slike tiltak bidrar til økt mestring, tilhørighet og forebygging av

kriminalitet. Midlene skal rettes mot ungdom som følges opp av tjenester innen oppvekstområdet, herunder ungdom tilknyttet EXMADRIV, Oppsøkende ungdomsteam (OUT) og beredskapsteamet.

#### **Natteravner - økning av tilskudd**

##### **Endringsbeskrivelse**

Natteravner - økning av tilskudd

#### **Sommerjobb for ungdom**

##### **Endringsbeskrivelse**

Tiltaket sommerjobb for ungdom styrkes og videreutvikles, slik at tiltaket når ut til flere ungdommer.

#### **Styrking av fosterhjemtjenesten.**

##### **Endringsbeskrivelse**

Økt ressurs til tjenesten for å komme noe nærmere den nasjonale anbefalingen.

#### **Evangeliesenteret Mjøndalen**

##### **Endringsbeskrivelse**

Evangeliesenteret er et lavterskeltilbud for rusmisbrukere og hjemløse. De tilbyr mat, klær, sosialt fellesskap, samtale og hjelp inn til avrusning og rehabilitering. Til jul deler de ut ekstra mye mat som en "julepakke" til denne gruppen. Midlene brukes til dette formålet.

#### **Frelsesarmeen Krokstadelva**

##### **Endringsbeskrivelse**

Frelsesarmeen Omsorgssenter gir hjelp med mat, klær, sko og møbler. Julehjelpen gis til familier for å få til en verdig julefeiring. De arrangerer julefester og juleverksted og deler ut gaver til barna. Midlene brukes til dette formålet.

#### **Juledugnaden Svelvik**

##### **Endringsbeskrivelse**

Juledugnaden er et samarbeid mellom Frivillighetssentralen og Lions, Kiwanis og Rotary. På julaften levere de julemat, julegaver og varm julemiddag. Midlene brukes til dette formålet.

### **Kirkens Bymisjon**

#### **Endringsbeskrivelse**

Kirkens Bymisjon overføres et engangsbeløp på kr 300.000,- som et ekstra driftstilskudd.

### **Tas av eksisterende ramme - Kirkens Bymisjon**

#### **Endringsbeskrivelse**

Engangsbeløp tas av eksisterende ramme tiltenkt tilreisende tiggere - dette gis til Kirkens bymisjon som frie midler

### **Fond for offentlig-frivillig-samarbeidsanlegg**

#### **Endringsbeskrivelse**

Fondet for offentlig-frivillig-samarbeidsanlegg tilføres nye midler.

### **Utvidet tilbud på ungdomsklubbene**

#### **Endringsbeskrivelse**

Utvidet tilbud på ungdomsklubbene. Sak om fordeling av midlene legges frem for hovedutvalget første møte 2026.

### **Reversering av kutt til Nærutvalg**

#### **Endringsbeskrivelse**

Ordningen hvor nærutvalgene utdeler midler til tiltak i nærmiljøet videreføres.

### **Mediefondet Zefyr- Gateway**

#### **Endringsbeskrivelse**

Drammen kommune inngår en samarbeidsavtale med Mediefondet Zefyr og bidrar med et engangstilskudd.

### Etablering av seniorsenter på Losjeplassen

#### Endringsbeskrivelse

Det etableres et seniorsenter på Losjeplassen bo- og servicesenter med aktivitør og kokk. Oppstart august 2026. Frivillighet skal stå sentralt, og driften skal skje i samarbeid med lag og organisasjoner. Sak om etablering av seniorsenteret legges frem for Hovedutvalg for helse og omsorg 1. halvår 2026.

### Henteordning for eldre i samarbeid med frivilligheten

#### Endringsbeskrivelse

Det etableres en henteordning til sosiale aktiviteter og lavterskeltilbud for eldre i samarbeid med lag og organisasjoner. Oppstart august 2026. Sak om etablering av henteordningen legges frem for Hovedutvalg for helse og omsorg 1. halvår 2026.

### Ny lokasjon 1 med lavterskeltilbud for hjemmeboende med demens (Villa Fredrikke-modell)

#### Endringsbeskrivelse

Det etableres to nye lokasjoner med lavterskeltilbud for hjemmeboende med demens etter modell av Villa Fredrikke. Ny lokasjon 1 har oppstart august 2026. Ny lokasjon 2 har oppstart januar 2027. Sak om etablering av de nye lokasjonene legges frem for Hovedutvalg for helse og omsorg 1. halvår 2026.

### Ny lokasjon 2 med lavterskeltilbud for hjemmeboende med demens (Villa Fredrikke-modell)

#### Endringsbeskrivelse

Det etableres to nye lokasjoner med lavterskeltilbud for hjemmeboende med demens etter modell av Villa Fredrikke. Ny lokasjon 1 har oppstart august 2026. Ny lokasjon 2 har oppstart januar 2027. Sak om etablering av de nye lokasjonene legges frem for Hovedutvalg for helse og omsorg 1. halvår 2026.

### Pårørendesenter - Drop-in avlastningstjeneste for personer med demens

#### Endringsbeskrivelse

Det etableres et pårørendesenter med pårørendekoordinatorer og drop-in avlastningstjeneste for personer med demens. Driften skal skje i samarbeid med frivilligheten. Oppstart august 2026. Sak om etablering av pårørendesenteret legges frem for Hovedutvalg for helse og omsorg 1. halvår 2026.

### Pårørendesenter - Pårørendekoordinator

## Endringsbeskrivelse

Det etableres et pårørendesenter med pårørendekoordinatorer og drop-in avlastningstjeneste for personer med demens. Driften skal skje i samarbeid med frivilligheten. Oppstart august 2026. Sak om etablering av pårørendesenteret legges frem for Hovedutvalg for helse og omsorg 1. halvår 2026.

### Videreføring av satsning på ernæring

## Endringsbeskrivelse

Satsningen på ernæringsarbeid for eldre videreføres.

### Bruk av demografijustering

## Endringsbeskrivelse

Bruk av demografijustering til finansiering av nye tiltak i P20 og P22.

### Videreføring av satsning på opplæring for nyansatte

## Endringsbeskrivelse

Satsningen på opplæring for nyansatte videreføres.

## Investeringer med endringer

Beløp i 1000

| Investering                                         | 2026          |                   | 2027          |                   | 2028          |                   | 2029          |                   |
|-----------------------------------------------------|---------------|-------------------|---------------|-------------------|---------------|-------------------|---------------|-------------------|
|                                                     | Endring       | Mitt forslag      | Endring       | Mitt forslag      | Endring       | Mitt forslag      | Endring       | Mitt forslag      |
| <b>Drammen kommunekasse</b>                         |               |                   |               |                   |               |                   |               |                   |
| Nærmiljøanlegg skole                                | 3 000         | 3 000             | 3 000         | 3 000             | 3 000         | 3 000             | 3 000         | 3 000             |
| <b>Sum Drammen kommunekasse</b>                     | <b>3 000</b>  | <b>3 000</b>      | <b>3 000</b>  | <b>3 000</b>      | <b>3 000</b>  | <b>3 000</b>      | <b>3 000</b>  | <b>3 000</b>      |
| <b>Drammen Eiendom</b>                              |               |                   |               |                   |               |                   |               |                   |
| Oppgradering offentlige tilfluktsrom                | 1 000         | 1 000             | 1 000         | 1 000             | 1 000         | 1 000             | 1 000         | 1 000             |
| <b>Sum Drammen Eiendom</b>                          | <b>1 000</b>  | <b>1 000</b>      | <b>1 000</b>  | <b>1 000</b>      | <b>1 000</b>  | <b>1 000</b>      | <b>1 000</b>  | <b>1 000</b>      |
| <b>Finansiering og øvrige poster</b>                |               |                   |               |                   |               |                   |               |                   |
| Kompensasjon for merverdiavgift                     | -800          | -220 863          | -800          | -173 737          | -800          | -108 228          | -800          | -101 552          |
| Bruk av lån                                         | -3 200        | -1 351 751        | -3 200        | -1 353 966        | -3 200        | -1 585 174        | -3 200        | -1 414 628        |
| <b>Sum Finansiering og øvrige poster</b>            | <b>-4 000</b> | <b>-1 572 614</b> | <b>-4 000</b> | <b>-1 527 703</b> | <b>-4 000</b> | <b>-1 693 402</b> | <b>-4 000</b> | <b>-1 516 180</b> |
| <b>Total sum endringer i investeringsbudsjettet</b> | <b>0</b>      | <b>-</b>          | <b>0</b>      | <b>-</b>          | <b>0</b>      | <b>-</b>          | <b>0</b>      | <b>-</b>          |

## Nærmiljøanlegg skole

### Endringsbeskrivelse

Kommunedirektøren skal styrke arbeidet med å etablere nærmiljøanlegg ved skolene for å fremme fysisk aktivitet, trivsel og fellesskap både i og utenfor skoletiden. Investeringsrammen til inventar, utstyr og uteområder økes fra 7 til 10 millioner kroner med målsetting om å etablere to nærmiljøanlegg årlig.

## Oppgradering offentlige tilfluktsrom

### Endringsbeskrivelse

Forsterket satsing på oppgradering av de offentlige tilfluktsrom.

## Verbalforslag

### Hovedutvalg for arbeid, aktivitet og inkludering

Kommunestyret ber kommunedirektøren utrede følgende:

1. Orienteringssak om kommunens arbeid med CRPD (FN-konvensjon om rettigheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne)
2. Orienteringssak om kommunens psykososiale beredskap.

### Hovedutvalget for helse og omsorg

Kommunedirektøren bes legge frem følgende saker for hovedutvalget:

1. Sak om videreutvikling av ordningen med fritt brukervalg innen BPA.
2. Orienteringssak om status på samarbeid med frivilligheten i de kommunale helse- og omsorgstjenestene.
3. Sak om raskere omsetning av omsorgsleiligheter.
4. Sak om valgfrihet rundt måltider, måltidstidspunkter og alkoholservering.

### Hovedutvalg for oppvekst og utdanning

Kommunedirektøren bes legge frem følgende saker for hovedutvalget:

1. Sak om status på om hvordan trafiksikkerhet og hjertesoner ivaretas i skolene.
2. Sak om det rusforebyggende arbeidet i skolene.
3. Sak om status helsestasjon for ungdom.
4. Sak om beredskapundervisning i skolen.
5. Sak om status vedlikehold av kommunens lekeplasser.
6. Orienteringssak om hvordan kvinnehelse ivaretas i kommunens forebyggende tjenester.
7. Orienteringssak om kommunens tilrettelegging for at elever med vedtak om spesialundervisning får lærere med den nødvendige kompetanse.
8. Sak om systematisk mulighet for forsering av fag i skolene i Drammen.

9. Orienteringssak om alle tilbud for foreldreveiledning som gis ved helsestasjonene for å sikre tidlig innsats, som f.eks. for førstegangsførelse og ved samlivsbrudd.
10. Orienteringssak om tiltak som er iverksatt for å sikre tilstrekkelig kompetanse og flere faglærte i hele oppvekstsektoren i årene framover.
11. Orienteringssak om den kommunale jordmortjenesten og samarbeidet med Drammen sykehus.

Kommunedirektøren bes ivareta følgende:

- Samlokalisering av barnevernstjenesten på Knutepunkt Strømsø avsluttes. Sak om alternativ lokasjon fremmes for hovedutvalget.

### Hovedutvalget for kultur, idrett, frivillighet og byliv

Kommunedirektøren bes legge frem følgende saker for hovedutvalget:

1. Orienteringssak om skiløypenettet i Drammen kommune.
2. Sak om utvikling av en ordning tilsvarende idrettsrådets "Solidaritetsfond", med økonomisk støtte til barn og unge som har utfordringer med å delta på kultur- og fritidsaktiviteter på grunn av familiens økonomi.
3. Sak om å sikre at kommunens parkområder, som er belastet med rus og kriminalitet, igjen kan bli trygge og trivelige uterom.
4. Sak om prioritering av utendørs lavterskelanlegg for uorganisert aktivitet i KK P11 Oppgradering parker og grøntområder.

### Hovedutvalg for tekniske tjenester

Kommunedirektøren bes legge frem følgende saker for hovedutvalget:

1. Sak om hvordan Drammen kommune kan jobbe strategisk for å oppnå minimum halvtimes avganger fra alle togstasjoner innad i kommunen, samt fire stopp i timen på Brakerøya stasjon.
2. Sak som beskriver hvordan Drammen kommune skal arbeide strategisk og mer forpliktende opp mot Buskerud fylkeskommune for utviklingen og styrkingen av kollektivtrafikktilbudet i kommunen.

### Formannskapet

Kommunedirektøren bes legge frem følgende saker for formannskapet:

1. Sak om utvikling av et veiledningsprogram for lokalt næringsliv for å vinne offentlige anbud.
2. Sak om hvordan Drammen kommune kan samarbeide med eiendomsutviklere slik at det kan tilbys flere private boliger gjennom løsninger for «leie-til-eie» og deleie.
3. Orienteringssak om hvordan folkekirken og frimenighetene involveres i kommunens krise- og beredskapsarbeid.
4. Sak om prisfastsettelse av leie i bygg eid av Drammen Eiendom KF.

5. Sak om tverrfaglig ivaretagelse av medvirkning og lokaldemokrati på strategisk nivå. Endret plassering av P10 avventes til saken er behandlet.

Kommunestyret ber om at klimarelaterte tiltak i handlings- og økonomiplanen innrettes slik at de:

- har tydelige, målbare mål og indikatorer for klimaeffekt
- dokumenterer forventet klimaeffekt (for eksempel utslippsreduksjon)
- synliggjør kostnader og forholdet mellom kostnad og forventet effekt